

Rozhovor s Jáchymem Topolem

Jáchym Topol si na nedostatek práce nemůže stěžovat. Do kin byla uvedena filmová verze jeho románu Sestra, zároveň s fotografem Karlem Cudlínem vydal knihu Cestou na východ a v Berlíně dopsal svůj nový román. O tématu románu Topol říká: „Každá generace musí pochopit, že došlo k holocaustu.“

Josef Rauholf: Jaký byl váš pocit, když jste viděl film Sestra?

Jáchym Topol: Celý jsem ho viděl až na projekci, a musím říct, že mě mile překvapil. Vítku Pancířovi se podařilo z knížky, která je obrovská, velice komplikovaná, plná nejrůznějších stylů vyprávění, vytrhnout její páteř. On se vlastně „neomezil“ na milostný příběh, ale zachoval její středoevropský prostor.

JR: V Sestře herci vůbec nemluví. Dovedete si představit, že by byla kniha natočena jako normální film s dialogy?

JT: S tou knížkou jsem šel na trh před patnácti lety a už v té době jsem měl kůži na mnoha místech jako struhadlo. A za tu dobu jsem potkal několik lidí, kteří do toho chtěli jít a natočit ji jako příběhový film, většinou to ale skončilo na tom, že jsem nechtěl dělat scénář. Nechtěl jsem se k tomu vracet, rozpitvávat to a zabývat se tím. A proto jsem z toho Vítku tak nadšený, že mě k tomu vůbec nepotřeboval. Potřeboval ode mě pouze pokrátit sny, které nemohly být ve filmu v původní délce. To jsem měl ale rychle hotové. A v tom mě posilovaly vzpomínky na Hrabala, který své texty také stříhal, a ostatně William S. Burroughs to dělal také. Navíc jsem si vědom toho, že ta kniha tu je patnáct let a vychází stále v nových jazycích a všude, kde vyšla, ať je to Polsko nebo Amerika, na ni vyšly recenze. Tady šel na trh se svou kůží režisér, ne já.

JR: Co děláte jiného?

JT: Právě vyšla kniha Cestou na východ, na které jsem intenzivně pracoval s Karlem Cudlínem. Sešli jsme se asi patnáctkrát u něj v kuchyni a já využil toho, že Karel je fotograf povídací - mám spoustu kamarádů, kteří fotí nebo jsou výtvarníci, a většinou mi přijdou, že se neumí vyjadřovat slovem. Tahle knížka je obloukem od dětství v bolševickém věku do dnešní doby. Je tam spousta generačních věcí, jako podřezávání se, aby člověk nemusel na vojnu, blázince, to, jak jsme byli dětmi na májových manifestacích, jak jsme v davu lidí dokázali rozeznat fízla nebo milicionáře, jak mimo nějaké osobní věci byl největší událostí v našem životě listopad 1989. Tahle kniha je do určité míry vyvrcholením mé fascinace fotografií, což je moje tajná láska, o které jsem nikdy nemluvil. Chodím na fotografické výstavy, fotky sleduji a jsou pro mě zázrakem. Přitom ale jak nemám ani auto, ani mobil, tak nemám ani foťák. Poslední technický vynálezy jsou pro mě polštář, hrneček, kladívko - to ještě zvládnou.

JR: Jak vás berou v cizině?

JT: V Polsku měly v poslední době velký ohlas jak Supermarket sovětských hrdinů, tak Kloktat dehet. Teď jsem měl čtení v Berlíně a přišla tam spousta Poláků žijících v Berlíně. A nevěděli, jestli jsem Čech, nebo Polák, ale četli moje věci, a tak přišli. To je pro mě velká radost i z toho, že se trochu vymykám tomu místnímu. Když jsem nějakou dobu jezdil na Západ, brali mě jako barbara z Východu, a tím jsem byl pro ně zajímavý, to už ale dneska není.

JR: O vás ale psali i v New York Times.

JT: Byl tam jak rozhovor, tak recenze, a potom se objevily články i v dalších novinách, ve Washington Post a podobně. Můj americký nakladatel sice skončil, teď ale práva koupil bezvadný anglický nakladatel Portobello - a ten se o mě bude starat.

JR: Píšete něco nového?

JT: Odskočil jsem si do Prahy z Berlína, kde jsem díky ročnímu stipendiu právě dopsal knihu, která se jmenuje Dáblova dílna, a je hrozně ovlivněná mou cestou do Běloruska.

JR: O čem pojednává?

JT: Odehrává se v současnosti nebo v hodně blízké budoucnosti. Jiskru ve mně vykřeslo, když jsem v

průběhu asi půl roku potkal nezávisle na sobě několik mladých lidí, kteří byli v druhé nebo třetí generaci zasaženi holocaustem. Potkával jsem je v Polsku, ale taky v Bělorusku. Často jsou ze západní Evropy, ale bloudí po východní Evropě a něco hledají. Každá generace musí totiž pochopit, že k holocaustu došlo.

JR: Kdy vyjde?

JT: Někdy po Novém roce a opět v Torstu. A tentokrát to bude kratší, tak sto dvacet stran.

foto © archiv Festivalu spisovatelů Praha